

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 7231/07

בפני: כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין
כבוד השופט א' גרוניס
כבוד השופט ח' מלצר

העותרים: 1. עמותת רופאים לזכויות אדם
2. ארגון המדיקל רליף הפלסטיני (PMRS)
3. המועצה המקומית עיזרייה

נגד

המשיבים: 1. מתאם פעולות הממשלה בשטחים
2. שר הביטחון

עתירה למתן צו על-תנאי וצו ביניים

תאריך הישיבה: י"ב באדר ב' התשס"ח (19.3.08)

בשם העותרים: עו"ד יוהנה לרמן

בשם המשיבים: עו"ד ענר הלמן

פסק-דין

המשנה לנשיאה א' ריבלין:

לפנינו עתירה שעניינה מעבר של חולים ואמבולנסים פלסטיניים לבתי-חולים במזרח ירושלים, במקרי חירום ובכלל.

מן החומר שבפנינו עולה כי בנושא המורכב והרגיש נשוא העתירה נצפו, לאורך הזמן, התפתחויות שונות ונעשו נסיונות לעצב הסדר מתאים שיענה הן על צרכי הביטחון והן על הצרכים ההומניטריים והרפואיים הנוגעים לעניין. לטענת העותרים,

נסיונות אלה לא הביאו לפתרון מספק של הבעיות. בין היתר, הם מציינים כי במקרים רבים, פינוי חולים במקרי חירום מתעכב בשל יישום הנוהל המכונה "גב אל גב", לאמור: העברת החולה מהאמבולנס הפלשתיני לאמבולנס בעל לוחיות זיהוי ישראליות. עוד הם טוענים, כי הצורך בתיאום ישיר מול מתאמת הבריאות – אדם בודד הנדרש ליתן מענה למקרים רבים – יוצר אף הוא עיכובים בלתי-ראויים בפינויים של חולים. אף ההרשאה שניתנה למספר מוגבל של אמבולנסים פלשתיניים להיכנס משטחי הגדה לירושלים המזרחית, כך נטען בעתירה, לא הביאה הלכה למעשה לשינויים המקווים. העותרים מבקשים איפוא את התערבותו של בית-משפט זה וסומכים את טיעונם המשפטי על מחויבותה של מדינת ישראל למעבר חופשי של אמבולנסים וצוותי חירום רפואי, על האיזונים הנדרשים לאחר בנייתה של גדר ההפרדה, ועל הזכות לקבלת טיפול רפואי ועל עילות מנהליות נוספות.

בחנו את טענות העותרים ואת תגובת המשיבים ובאנו לכלל מסקנה, כי דין העתירה להידחות.

מתגובת המדינה עולה כי אין היא חולקת על הצורך ליתן מענה הולם לתושבי איזור יהודה ושומרון, הזקוקים לקבלת טיפול רפואי ואינם יכולים לקבלו אלא במדינת ישראל. לפי האמור בתגובת המדינה, אלפי פלשתינים תושבי איזור יהודה ושומרון אכן נכנסים מדי שנה לקבלת טיפולים רפואיים בישראל. אמבולנסים פלשתיניים רבים – כך היא מטעימה – הורשו להיכנס לשטח מדינת ישראל, אף ללא תיאום מראש. המדינה מדגישה בהקשר זה גם את הפן המדיני של הסוגיה, ובכלל זה את ההסדר שנקבע בהסכם הביניים שנחתם בין מדינת ישראל לבין אש"ף, אשר העביר לרשות הפלשתינית את האחריות למתן שירותים רפואיים לתושבים פלשתינים באיזור יהודה ושומרון. עם זאת, כאמור, במקרים שבהם הטיפול הדרוש אינו זמין בשטח יהודה ושומרון, הרי שבכפוף לקבלת היתר מתאים, ניתן לקבלו במתקן רפואי בישראל.

עיצוב ההסדרים והנהלים הנוגעים לכניסתם של אמבולנסים וחולים משטחי יהודה ושומרון לשטח מדינת ישראל, נגזר מן האיזון בין הצרכים הרפואיים לבין השיקולים הבטחוניים. החשש שהועלה על-ידי גורמי הביטחון הוא מפני ניצול לרעה של הקלות הומניטריות מן הסוג הנדון למטרות טרור. על-כן, ברור ההכרח בקביעת מנגנוני בקרה ופיקוח על כניסתם של חולים ואמבולנסים מאיזור יהודה ושומרון לתוך שטח מדינת ישראל. בהקשר זה הדגישה המדינה כי באופן כללי, הפנייה לטיפול רפואי בבית-חולים בישראל נעשיית בתיאום מראש ובאמצעות הגורמים המוסמכים ברשות

הפלשתינית, ורק במקרים דחופים ביותר נעשה התיאום מרכב ההצלה שבו מובל החולה. כיוון שמטעמים בטחוניים קיים איסור על כניסת כלי-רכב פלשתינים לישראל, גובש הנוהל המכונה "גב אל גב", אולם בעקבות הסכמה עם הסהר האדום, נקבע כי במקרים ייחודיים יורשו שישה אמבולנסים פלשתיניים, שבהם פועל צוות שאושר מראש, להיכנס לישראל. זאת ועוד, במקרי חירום דחופים במיוחד, מוסמך מפקד המחסום לאפשר כניסה של חולה פלשתיני, ואף של אמבולנס פלשתיני לישראל, ללא תיאום מראש.

לאור הנתונים שבאו בפנינו, ולאור מכלול השיקולים הצריכים לעניין, לא מצאנו עילה להתערבותנו באופנים המבוקשים בעתירה. נראה מן החומר שלפנינו ומהטיעונים שנשמעו כי הנהלים שנקבעו בנושא הנדון מביאים לידי ביטוי איזון ראוי בין הצרכים ההומניטריים והרפואיים לבין השיקולים הביטחוניים, יש להקפיד על יישום ראוי של נהלים אלה, וכן על הפקת לקחים ומציאת פתרונות פרטניים וכלליים להתרחשויות אפשריות. נושא חשוב, שיש לכל הדעות לתת עליו את הדעת, הוא נושא התיאום, בעיקר במקרים שבהם קיים צורך דחוף בהעברתו של החולה. בסעיף 27 לתשובת המדינה נאמר כי במינהל האזרחי קיים "מוקד הומניטרי" הפועל לכל אורך שעות היממה ואמור, בין השאר, לבצע את התיאומים הנדרשים. עוד נמסר כי מדינת ישראל פנתה לצד הפלשתיני בהצעה כי יוקם שם "חמ"ל רפואי" שבאמצעותו ניתן יהיה לשפר את הטיפול בנושא. בעתירה נטען כי כיום התיאום בפועל נעשה מול אדם בודד. בהקשר זה נשוב ונציין, כי יש מקום להוסיף ולבחון דרכים לשיפור מנגנוני התיאום על מנת שלא יהיה בכך לעכב, שלא לצורך, כניסת חולים במקרי חירום.

לאור כל האמור, אנו דוחים את העתירה.

המשנה-לנשיאה

השופט א' גרוניט:

אני מסכים.

השופט ח' מלצר:

אני מסכים.

שופט

הוחלט כאמור בפסק-דינו של המשנה-לנשיאה א' ריבלין.

ניתן היום, כ"ו באדר ב' התשס"ח (2.4.2008).

שופט

שופט

המשנה-לנשיאה